



Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Inhoudelijke Ondersteuning**

aan De leden van de vaste commissie voor Justitie

datum 27 december 2007

Betreffende wetsvoorstel:

30143 Wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Wetboek van Strafrecht en de Wet schadefonds geweldsmisdrijven ter versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 18 december 2007 met algemene stemmen aangenomen door de Tweede Kamer.

Aangenomen amendementen

Artikel I onderdeel A

10 → **21** (Wolfsen / Van Toorenburg)

Ondergetekenden achten het wenselijk dat de wet zelf tot uitdrukking brengt dat slachtoffers van ernstige misdrijven desgevraagd in kennis zullen worden gesteld van de invrijheidstelling van de verdachte of veroordeelde. Daartoe strekt dan ook dit amendement.

Voor wat betreft de gevallen waarin dit recht steeds zal kunnen worden uitgeoefend, ligt het in de rede aansluiting te zoeken bij het criterium voor de uitoefening van het spreekrecht, zoals dat is neergelegd in het voorgestelde artikel 51e, vierde lid.

Voor het overige behoudt de Minister van Justitie de vrijheid om bij ministeriële regeling te bepalen in welke gevallen het slachtoffer van andere strafbare feiten recht heeft op informatie over de invrijheidstelling van de verdachten of veroordeelde.

Aangenomen met algemene stemmen.

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.



datum 27 december 2007

blad 2

Artikel I onderdeel A

9 → **26** (Wolfsen / Çörüz)

Dit amendement beoogt de positie in het strafproces te versterken van personen die rechtstreekse schade hebben geleden als gevolg van een strafbaar feit dat is begaan door een verdachte die de leeftijd van veertien jaren nog niet heeft bereikt.

Volgens artikel 6:164 Burgerlijk Wetboek (BW) kan een gedraging niet als onrechtmatige daad worden toegerekend aan een persoon die de leeftijd van veertien jaren nog niet heeft bereikt. Op grond van artikel 6:169, eerste lid BW is degene die het ouderlijk gezag of de voogdij over het kind uitoefent, aansprakelijk voor schade aan een derde toegebracht door een als een doen te beschouwen gedraging van dat kind. Het betreft hier risicoaansprakelijkheid; disculpatie is niet mogelijk.

Het huidige strafprocesrecht biedt het slachtoffer van zo een gedraging, voorzover die tevens een strafbaar feit oplevert, geen voorziening om de daardoor veroorzaakte schade in het strafproces tegen de minderjarige verdachte te verhalen. Zijn vordering komt niet voor toewijzing in aanmerking, omdat de verdachte naar burgerlijk recht niet aansprakelijk is voor de toegebrachte schade. Tot verhaal van zijn schade zal hij een civielrechtelijke procedure tegen de ouders of voogd aanhangig moeten maken.

De wettelijke vertegenwoordigers van een minderjarige verdachte hebben nu al een bijzondere positie in het strafproces. Zij worden opgeroepen tot het bijwonen van de terechtzitting en kunnen daar naar voren brengen wat tot verdediging van de minderjarige kan dienen. Gelet op die bestaande positie en op de aard van de onderhavige aansprakelijkheid, achten ondergetekenden het uit overwegingen van proceseconomie gerechtvaardigd om de benadeelde partij de mogelijkheid te bieden zijn vordering jegens ouders of voogd in het strafproces te gelde te maken, onder waarborging van hun verdedigingsrechten als wederpartij.

Aangenomen met algemene stemmen.

Artikel I onderdeel H

16 (Wolfsen / Teeven)

Dit amendement beoogt te bewerkstelligen dat de strafrechter zoveel als mogelijk – en vaker dan nu het geval is – inhoudelijk over de vordering van de benadeelde partij beslist. Het enkele feit dat een vordering wordt betwist, niet onmiddellijk met voldoende bewijsmiddelen wordt onderbouwd of dat er bijvoorbeeld een enkele getuige of deskundige moet worden gehoord of het gevorderde bedrag hoger is dan gemiddeld, mag geen reden (meer) zijn de vordering om die reden niet-ontvankelijk te verklaren. Daartoe wordt voorgesteld het criterium «eenvoudig van aard» te vervangen door het strengere criterium «onevenredige belasting». Dat de omvang van de schade – ook immateriële – wellicht vaker dan nu het geval is zal worden bepaald door schatting, acht de indiener geen groot bezwaar. De voordelen voor het slachtoffer zijn immers groot. Het voorgestelde criterium is ontleend aan het onderzoeksproject Strafvordering 2001.

Aangenomen met algemene stemmen.



datum 27 december 2007

blad 3

Artikel I onderdeel H

12 → **17** (Wolfsen /Teeven)

Dit amendement beoogt de positie van slachtoffers van ad informandum gevoegde feiten te versterken.

Naar huidig recht is voeging alleen mogelijk ter zake van een feit dat aan de verdachte ten laste is gelegd. Het belang van het slachtoffer bij het op eenvoudige wijze geldend maken van zijn civielrechtelijke vordering is in de praktijk echter ondergeschikt aan het belang van een doelmatige strafrechtspleging, dat grenzen stelt aan het aantal ten laste te leggen feiten. Een hernieuwde afweging tussen proceseconomische belangen enerzijds en het belang van het slachtoffer anderzijds, brengt naar de mening van ondergetekenden mee, dat ook diegene die slachtoffer is geworden van een feit dat niet aan de verdachte ten laste wordt gelegd, maar slechts ad informandum wordt gevoegd, de mogelijkheid moet hebben zich als benadeelde partij in het strafproces te voegen.

De rechter kan een ad informandum gevoegd feit alleen bij de strafoplegging betrekken, indien de verdachte dit ter terechtzitting heeft erkend of, ingeval van verstek, uit de stukken aannemelijk is dat de verdachte het feit heeft begaan. Voeging ad informandum, in plaats van formele tenlastelegging, van door de verdachte erkende feiten komt de proceseconomie ten goede. Vanwege de eis van erkenning van het feit, zal de behandeling van de vordering van de benadeelde partij bovendien niet veel tijd in beslag nemen.

Indien, zoals wordt voorgesteld, het slachtoffer zich als benadeelde partij kan voegen ter zake van een ad informandum gevoegd feit, stelt dat het openbaar ministerie dan ook in staat die feiten, die naar zijn mening voor vervolging/bestrafing in aanmerking komen, af te doen op een wijze die recht doet aan beide belangen: de door verdachte betwiste feiten legt het openbaar ministerie formeel ten laste, de door verdachte erkende feiten voegt het – naast een of meer ten laste gelegde feiten – ad informandum, terwijl het slachtoffer in beide gevallen zijn recht kan halen in het strafproces.

Opmerking verdient dat uit de rechtspraak van de Hoge Raad volgt dat de officier van justitie de verdachte hetzij bij het uitbrengen van de dagvaarding hetzij anderszins tijdig vóór de aanvang van de terechtzitting op de hoogte moet brengen van de voeging ad informandum. Ondergetekenden stellen voor de mogelijkheid van voeging van de benadeelde partij te beperken tot het geval dat de officier van justitie de verdachte bij de dagvaarding in kennis heeft gesteld van de voeging ad informandum. Dat voorkomt dat op de terechtzitting discussie kan ontstaan over de vraag of de verdachte tijdig op de hoogte was of had kunnen zijn. Tot een verkorting van de rechten van het slachtoffer hoeft deze beperking niet te leiden, omdat het voor het Openbaar Ministerie mogelijk moet zijn om al in de dagvaarding melding te maken van de ad informandum gevoegde feiten.

Omdat toewijzing van de vordering van de benadeelde partij veelal gepaard gaat – en naar de mening van ondergetekenden gepaard dient te gaan – met oplegging van de schadevergoedingsmaatregel, stellen ondergetekenden voor de oplegging van de schadevergoedingsmaatregel ook mogelijk te maken, indien de rechter een ad informandum gevoegd feit bij de strafoplegging heeft betrokken. Naar huidig recht geldt ook hier dat het slachtoffer van een feit dat ad informandum wordt gevoegd, buiten de boot valt.

Op grond van artikel 1, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht zal de schadevergoedingsmaatregel niet kunnen worden opgelegd voor een ad informandum gevoegd feit dat is gepleegd vóór de inwerkingtreding van onderhavige wet. Vanwege de



datum 27 december 2007

blad 4

nauwe samenhang tussen toewijzing van de vordering en oplegging van de schadevergoedingsmaatregel komt het ondergetekenden dienstig voor ook de voeging als benadeelde partij ter zake van vóór de inwerkingtreding van de wet gepleegde feiten uit te sluiten. Indien dit amendement wordt aangenomen, komt het opschrift als volgt te luiden: Wijziging van het Wetboek van Strafvordering en het Wetboek van Strafrecht ter versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces.

Aangenomen. Voor stemden PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de SGP, de PVV en het lid Verdonk.

Artikel I onderdeel J

11 (Wolfsen / Çörüz)

Dit amendement beoogt een verschijningsplicht in het leven te roepen voor de wettelijk vertegenwoordigers van een minderjarige verdachte.

Naar huidig recht hebben de wettelijk vertegenwoordigers van een minderjarige verdachte een recht op bijwoning van de terechtzitting en mogen zij op de terechtzitting tegen de aldaar afgelegde verklaringen inbrengen wat tot verdediging van kun kind of pupil kan dienen.

Onverminderd deze rechten, brengen de opvoedingstaak en de juridische en maatschappelijke verantwoordelijkheid van de wettelijke vertegenwoordigers voor het gedrag van de onder hun gezag geplaatste minderjarige naar de mening van ondergetekende mee dat zij de terechtzitting dienen bij te wonen. Hun aanwezigheid op en deelname aan de terechtzitting kan bovendien een bijdrage leveren aan de oplossing van de gedragproblematiek van de jeugdige en daarmee aan voorkoming van herhaling. De verschijningsplicht dient dan ook in abstracto (mede) het belang van de minderjarige. Daarom moet de verschijning van de ouders of voogd kunnen worden afgedwongen. Voor zover de minderjarige wordt verdacht van misdrijf, is het gerecht verplicht de zaak aan te houden en de medebrenging te gelasten, tenzij zich één van de in het voorgestelde tweede lid genoemde uitzonderingen voordoet. Deze bepaling is ontleend aan artikel 495a, tweede lid, Sv. Wordt de minderjarige uitsluitend een overtreding ten laste gelegd, dan kan de rechter de zaak aanhouden en een last tot medebrenging verlenen. Er bestaat daartoe dan geen verplichting, omdat de wet ten aanzien van de van overtreding verdachte niet verschenen minderjarige evenmin zo een verplichting geeft. In geval van overtreding is het dus aan de rechter overgelaten om te beslissen of hij de aanwezigheid van de ouders of voogd bij de berechting zo wenselijk acht dat hij daartoe de behandeling aanhoudt en een last tot medebrenging geeft. De ondergetekenden stellen zich voor dat, wanneer de rechter geen aanleiding ziet de behandeling van de zaak aan te houden om de verdachte voor hem te doen geleiden, een aanhouding om de ouders te doen meebrengen evenmin in de rede ligt.

De ondergetekenden merken nog op dat ingevolge artikel 131 Sv onder «ouders» worden verstaan de ouders die het gezag over de minderjarige uitoefenen. Is maar één ouder van de minderjarige met het gezag belast, dan is alleen deze ouder verplicht de terechtzitting bij te wonen en kan alleen zijn medebrenging worden gelast. Zijn twee personen met het gezag belast, dan zijn beiden verplicht te verschijnen, maar het gerecht kan een eventuele last tot medebrenging beperken tot één van hen.

Aangenomen met algemene stemmen.



datum 27 december 2007

blad 5

Artikel III

15 → **24** (Wolfsen / Teeven)

De schadevergoedingsmaatregel beoogt de strafrechtelijke positie van het slachtoffer te versterken door herstel van de rechtmatige toestand.

Belangrijk voordeel daarbij voor het slachtoffer is dat het OM is belast met de tenuitvoerlegging. Te vaak duurt de tenuitvoerlegging echter, om welke redenen dan ook, te lang. Deze lange duur leidt vervolgens vaak tot onnodig extra leed bij de slachtoffers. Dat wensen de ondertekenaars zoveel als mogelijk is tegen te gaan. Daarom beoogt dit amendement een voorschotregeling in het leven te roepen voor alle slachtoffers ten behoeve van wie zo'n schadevergoedingsmaatregel is opgelegd. Voor slachtoffers van een gewelds- of zedenmisdrijf gelden geen beperkingen ten aanzien van de hoogte van een voorschot of de datum van inwerkingtreding van de schadevergoedingsmaatregel. Voor slachtoffers van alle andere misdrijven kan bij AMvB worden bepaald dat deze regeling gedurende enige tijd nog niet van toepassing is. Voorts kan bij AmvB worden bepaald dat de voorschotregeling voor deze slachtoffers open staat tot een uit te keren bedrag met een bovengrens van ten minste 5000 euro. De formulering beoogt mogelijk te maken dat deze limiet eventueel hoger kan worden gesteld. Voor uit te keren bedragen boven die limiet is de voorschotregel, uitgezonderd zeden- of geweldsmisdrijven, niet van toepassing.

De staat keert 8 maanden acht maanden na de dag waarop het vonnis of arrest onherroepelijk is geworden het resterende bedrag uit aan het slachtoffer. Er is om de volgende reden gekozen is voor het fixeren van een datum gerelateerd aan het onherroepelijk worden van de veroordeling: Het kost gemiddeld twee maanden voordat het CJIB door het openbaar ministerie in kennis wordt gesteld van de rechterlijke uitspraak. Daarna wordt een datum vastgesteld waarbinnen de betaling moet zijn gedaan en een acceptgirokaart aan de veroordeelde verzonden. Dit is het begin van de tenuitvoerlegging. Uit de cijfers van het CJIB blijkt dat thans bijna 15 % van de veroordeelden in staat is om binnen zes maanden tot betaling over te gaan. Uitgangspunt dient te blijven dat aan de veroordeelde een redelijke termijn moet worden gegund om zelf aan zijn verplichtingen te voldoen en dat het de voorkeur verdient dat de veroordeelde ook zelf via het CJIB aan het slachtoffer betaalt. Vandaar de termijn van in totaal acht maanden. Het CJIB verhaalt vervolgens het uitbetaalde voorschot op de veroordeelde. Dat bedrag wordt verhoogd met 15% in verband met de kosten van inning en apparaatskosten van het CJIB. Andere verhogingen worden daarop dan niet meer toegepast.

Indien dit amendement wordt aangenomen, komt het opschrift als volgt te luiden: Wijziging van het Wetboek van Strafvordering en het Wetboek van Strafrecht ter versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces.

Aangenomen. Voor stemden de SP, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, de VVD, de SGP, de PVV, het lid Verdonk en van de fractie van D66 het lid Van der Ham.

Artikel VII

23 (Wolfsen / Teeven)

Dit amendement beoogt te bewerkstelligen dat onderhavige wet op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip in zijn geheel in werking treedt.

Aangenomen. Voor stemden de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de ChristenUnie, de PVV en het lid Verdonk.



datum 27 december 2007

blad 6

Ingetrokken amendement

Artikel 51h

18 (Teeven)

Dit amendement strekt ertoe het recht op bemiddeling in strafzaken in de wet verankeren. De uitkomst van dit proces dient (daar waar dat qua tijdsfad mogelijk is) in het procesdossier van de officier gevoegd te worden opdat de rechter er kennis van neemt en in de motivatie op zijn vonnis aangeeft op welke wijze hij dit document (al dan niet) heeft laten meewegen bij zijn beslissing.

Bemiddeling in strafzaken kan tegemoet komen aan de behoefte van (een deel van de groep) slachtoffers en mogelijk deels bijdragen ter ontlasting van de rechterlijke macht. Als een vorm van afdoening kan door de officier van justitie bijvoorbeeld worden deelgenomen aan het bemiddelingstraject, waarna de eventueel tot stand gekomen overeenkomst door de rechter wordt getoetst.

Vanuit het oogpunt van eigen verantwoordelijkheid, tegemoetkomen aan de behoeften van direct betrokkenen en efficiënter gebruik van de dure en tijdrovende rechtsgang wordt het voordeel van bemiddeling steeds vaker ingezien en ingezet. Er is in Europa recentelijk een enorme ontwikkeling doorgemaakt op het gebied van bemiddeling in strafzaken. Dit heeft tot verschillende internationale en Europese documenten geleid waarin het belang en de waarde van bemiddeling tot uitdrukking wordt gebracht.

Ten gevolge van artikel 10 van het Kaderbesluit van de Raad van 15 maart 2001 inzake de status van het slachtoffer in de strafprocedure (2001/220/JBZ) zijn de lidstaten verplicht bemiddeling in strafzaken te bevorderen en erop toe te zien dat elke overeenkomst die in dit kader wordt bereikt, in aanmerking kan worden genomen (lid 2). Hiertoe dienen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking te doen treden (art. 17).

De indieners zijn van mening dat het in artikel 51h voorgestelde «Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld betreffende bemiddeling tussen verdachte en het slachtoffer» onvoldoende recht doet aan de Europese verplichting en wens die met het Kaderbesluit is uitgesproken.

Na implementatie van het kaderbesluit in de lidstaten (ten tijde van het Kaderbesluit) zal bemiddeling in strafzaken in elk geval mogelijk zijn in 13 van de 15 lidstaten. Zo is bemiddeling in strafzaken voor volwassen daders reeds formeel in de wet geregeld in onder meer België en Duitsland.

Indieners beogen dus een formeel wettelijke verankering van bemiddeling in strafzaken en benadrukken daarbij de volgende uitgangspunten. Het gaat om de versterking van de positie van het slachtoffer; het verzoek om bemiddeling mag niet worden misbruikt ter vertraging of belemmering van het onderzoek of de rechtsgang. Wel kan het op elk moment door de genoemde partijen kan worden verzocht en dient het op basis van vrijwilligheid plaats te vinden. Kortom, bemiddeling in strafzaken kan dienen als aanvulling of complementair aan de juridische strafzaak. Beoordelaar van het verzoek om bemiddeling (aangewezen bij amvb) overweegt of het verzoek niet het belang van het onderzoek schaadt en/of een belemmering van de rechtsgang vormt.

Indieners menen dat daar waar een overeenkomst tussen slachtoffer of diens nabestaanden en de verdachte tot stand is gekomen dit van dusdanige waarde is dat de rechter hier in ieder geval kennis van dient te nemen en in het vonnis dient op te nemen of en op welke wijze (overwegingen en gevolgen) er (al dan niet) rekening met deze overeenkomst is gehouden.

Het derde en vierde lid van artikel 51 h zien toe op de uitwerking van bemiddeling in strafzaken in nadere regels middels amvb die in een voorhangprocedure aan de Tweede Kamer zal worden voorgelegd.

Ingetrokken.



datum 27 december 2007

blad 7

MOTIE

20 (Heerts) Motie die ertoe strekt dat de strafrechter de vordering op schadevergoeding op eenvoudige wijze kan overdragen aan de civiele rechter

Ingetrokken.